

شکاف های نظام عمیق تر می شود

گفتگوی دکتر ابراهیم یزدی با خبرنگار روز:

۸۶/۱۰/۲۰

نهضت آزادی اخیراً با صدور اطلاعیه ای خواستار نظارت های بین المللی بر انتخابات مجلس هشتم شد. در این مورد با دکتر ابراهیم یزدی، دبیرکل نهضت آزادی ایران سخن گفته ایم. وی با اشاره به اینکه "شورای نگهبان با صراحت بر ادامه رویه های خلاف قانون خود اصرار دارد" بر این باور است که "گزینه دیگری جز نظارت بین المللی وجود ندارد". وی همچنین می گوید: "حاکمیت با نهضت آزادی پدر کشتگی ندارد، آنها با آزادی مسئله دارند." متن گفت و گو در پی می آید.

۱ - آقای یزدی! طرح خواست نظارت بین المللی بر انتخابات اولین بار است که از جانب یک نیروی اپوزیسیون ایرانی در داخل کشور طرح می شود. چرا در دوره های گذشته، بویژه در شرایطی که انتخابات مجلس هفتم برگزار شد، این خواست را طرح نکردید؟

- هر طرح یا عمل سیاسی بایستی با توجه به شرایط مناسب مطرح گردد. در انتخابات مجلس هفتم، بسیاری از نیروهای سیاسی، بخصوص اصلاح طلبان درون یا نزدیک به حاکمیت، نسبت به عملکرد شورای نگهبان خوش بینی هایی داشتند و امیدوار بودند. اما در عمل چنین نشد در انتخابات مجلس هشتم وضع همان است که بود. شورای نگهبان با صراحت بر ادامه رویه های خلاف قانون خود اصرار دارد. وقتی حتی دادگاه های ایران توانایی رسیدگی به شکایت از شورای نگهبان را ندارند و شورای نگهبان با گردنکشی حاضر به حضور در دادگاه و ارائه اسناد رد صلاحیت ها نمی شود، چه امیدی می توان داشت بنابراین گزینه دیگری جز نظارت بین المللی وجود ندارد.

۲ - همانطور که خودتان در بیانیه اشاره کرده اید، طرح این تقاضا ممکن است دیر هنگام باشد، در این صورت می مند همان امیدی که شما به این صورت بیان کرده اید: "انتقال پیام و خواست ملت ایران به حاکمیت تمامیت خواه ایران و جامعه ی بین المللی و سوق دادن هر دو طرف به راه حل های کم هزینه تر و سودمند و برحذر داشتن هر دو طرف از ماجراجویی موثر واقع شود." انتقال پیام ممکن است درست باشد اما این پیام که ما نظارت بین المللی می خواهیم چرا باید جامعه بین المللی و حاکمیت را از ماجرا جویی برحذر کند؟

- تغییرات و تحولات، سیاسی موثر، معمولاً ناگهانی رخ نمی دهند. هم حاکمیت و هم اصلاح طلبان بر سر یک پیچ سرنوشت ساز هستند اگر شورای نگهبان و مجموعه حاکمان بر ادامه روش های نادرست گذشته خود اصرار ورزند که همه شواهد حاکی از آن است شکاف ها حتی درون نظام عمیق تر می گردد. تمایلات و گرایشات ساختار شکن بیرون از نظام شکل می گیرند و رشد می کنند حاصل آن معلوم نیست و به نفع مصالح ملی کشورمان نیست. مصالحی که فراتر از نظام است. بنابراین طرح یک چنین امری ممکن است باعث توجه و تغییر در رفتارها بشود.

۳ - با توجه به اینکه سیاست شما قاعده‌تاً جلب همراهی دیگر نیروهای اصلاح طلب است! آیا سعی کردید قبل از صدور این بیانیه، منظوری بخصوص تأکید بر خواست است، با گروهها و احزاب سیاسی دیگری در این مورد همفکری انجام داده است؟ اگر نه، چرا؟ اگر آری با کدام نیروها و با چه نتیجه‌ای؟

- با برخی از نیروهای سیاسی نزدیک به نهضت آزادی مطرح شد ولی آمادگی نداشتند .

۴ - با توجه به اینکه امکان پذیرش این پیشنهاد از جانب دولت فعلی غیرممکن به نظر می‌رسد، یعنی می‌توان آن را به دست نیامده تصور کرد، حرکت بعدی شما چه خواهد بود؟

- به رغم اعلام مواضع صریح شورای نگهبان ، باید منتظر عملکرد آنان بعد از ثبت نام و رسیدگی به صلاحیت‌ها بود . ثبت نام و داوطلب شدن حق اولیه هر شهروندی است . با ثبت نام باید این حق مطالبه شود . نظارت بین‌المللی عبور از نظام نیست . ثبت نام به معنای تقویت فرایند مشارکت مردم است و نظارت بین‌المللی هنگامی معنا دار می‌شود که شهروندان از حق خود استفاده و ثبت نام کنند . رد صلاحیت‌ها همچنان هزینه‌ای است برای حاکمان انحصار طلب .

۵ - آیا همین تقاضای نظارت بین‌المللی را در انتخابات آینده ریاست جمهوری هم طرح خواهید کرد؟

- رفتار حاکمیت علی‌الاصول باید طوری باشد که نظارت احزاب سیاسی در داخل وافی به مقصود باشد و نیازی به نظارت بین‌المللی نباشد . اما همانطور که اعلام کرده ایم رفتار حاکمیت جز این راهی برای نیروهای اصلاح طلب باقی نگذاشته است اگر بخواهند در انتخابات ریاست جمهوری آینده همین شیوه‌ها را بکار ببرند ، خواست نظارت بین‌المللی جدی تر خواهد بود .

۶ - بیان این امر از جانب شما که : " حضور در انتخابات را هرگز به معنای شرکت در همه مراحل انتخابات و سهم‌خواهی از قدرت سیاسی در شرایط کنونی ارزیابی نمی‌کند " آیا به معنای تحریم انتخابات در صورت تأمین نشدن خواست نهضت آزادی ایران است؟

- خیر نهضت آزادی با تحریم انتخابات موافق نیست .

۷ - آقای یزدی در میان احزاب اصلاح طلب موجود، آیا هیچکدام تمایلی به همکاری انتخاباتی با نهضت آزادی و یا دیگر جریان‌های نو اندیش دینی نشان داده‌اند؟

- تمایل و اعتقاد بسیار زیادی وجود دارد . اما نزدیکی و همکاری با نهضت آزادی هزینه دارد و آنها در شرایط کنونی این نزدیکی و همگامی را به نفع خود نمی‌دانند . به احتمال زیاد بعد از انتخابات ، شرایط برای همکاری بیشتر خواهد شد .

۸ - پیش بینی شما برای میزان حمایت داخلی و خارجی از این بیانیه چه میزان است؟

- در داخل ایران نیروهای سیاسی از بیانیه نهضت آزادی ایران استقبال کرده اند . اما از واکنش های خارجی اطلاع زیادی ندارم .

۹ - آیا نهضت آزادی ایران صرف نظر از موافقت یا مخالفت حکومت با نظارت بین المللی، کاندیداهایی برای انتخابات معرفی خواهد کرد؟ در آنصورت آیا انتظار دارید که برخی چهره های شناخته شده، یا ناشناس شما از فیلتر شورای نگهبان عبور کنند؟

- شرکت در انتخابات حق همه شهروندان است . ما مردم را به مطالبه حقوق شهروندی خود دعوت و ترغیب کرده و می کنیم . ثبت نام ما یکی از این موارد مطالبه حقوق شهروندی است . اما مشارکت به معنای رفتن به پای صندوق ها و رای دادن برای افراد و یا دعوت مردم به رای دادن و حمایت از نامزد های معین ، برای یک حزب سیاسی ، به تحولات آینده بستگی دارد . شرایط کنونی طوری نیست که اعضای از نهضت آزادی تایید صلاحیت شوند . حتی اصلاح طلبان شناخته شده نیز رد صلاحیت خواهند شد .

۱۰ - با توجه به روال فعلی و زمان کم باقیمانده تا انتخابات مجلس، پیش بینی شما از نتیجه انتخابات چیست؟

- اگر هیچ تغییری در سیاست ها و رفتار ها داده نشود ، نتیجه انتخابات مجلس هشتم روشن است و پیامد آن عمیق تر شدن شکاف در میان حتی نیروها و فعالان سیاسی درون حاکمیت می باشد .

۱۱ - آقای یزدی شما در مصاحبه قبلی با روزآنلاین به امتناع اصلاح طلبان در مورد همکاری های انتخاباتی با نهضت آزادی و یا نیروهای ملی مذهبی اشاره کردید. چرا این گفتمان را در سطح جامعه و به شکل علنی و بیرونی طرح نمی کنید؟

- در شرایط فعلی این طرح و بحث این مسایل کمکی به بهبود اوضاع نمی کند .

۱۲ - آقای یزدی چند سال پیش از این دقیقاً به یاد ندارم در کدام مقطع، پیشنهاد شده بود که نهضت آزادی برای دریافت مجوز فعالیت نام دیگری برگزیند؛ چرا نمی توان فعلاً که شرایط چنین است، برای نفس پیشبرد مبارزه سیاسی این پیشنهاد را پذیرفت؟

- این یک پیشنهاد صادقانه نبود . همان زمان که این پیشنهاد مطرح در وزارت کشور شد از آنها خواستیم کتباً به ما بنویسند ، اما ننوشتند . هنگامی که جمعی از اعضای کمتر شناخته شده نهضت درخواست تاسیس یک حزب جدید را کردند ، وزارت اطلاعات ، که آنها را شناسایی کرده بود به کمیسیون ماده ۱۰ گزارش داده و آنها نیز از صدور پروانه خودداری کردند . فراموش نکنید که آنها با اسم احزاب یا روزنامه ها مخالف نیستند ، بنابراین تغییر اسم مشکل را حل نمی کند . حتماً خاطرتان هست زمانی که روزنامه جامعه توقیف شد روزنامه نشاط به جای آن منتشر شد ، رییس سابق قوه قضاییه در نماز جمعه به شدت به روزنامه نشاط حمله کرد و گفت که این همان روزنامه توقیف شده جامعه است . هنگامی که قانون مطبوعات را تغییر دادند ، به این نکته نیز پرداخته شد تا مانع شوند اگر روزنامه ای توقیف شد ، همان هیات تحریریه روزنامه دیگری را با همان مشخصات منتشر سازد . حاکمیت با نهضت آزادی پدر کشتگی ندارد آنها با " آزادی " مسئله دارند و تغییر نام درد آنها را دوا نمی کند .